

VUOSI-
KATSAUS
2018

Historiallinen uudistus: korvaukset perille kaksi kertaa nopeammin.

Vuonna 2018 Gramex pystyi ensimmäisen kerran historiassa jakamaan jo samana vuonna kerättyjä korvauksia. Alkuvuoden korvauksia maksettiin asiakkaille saman vuoden joulukuussa. Kyse ei ole ennakkotilityksistä vaan lopullisesta tilityksestä.

SISÄLLYS

- 04 Vuoden 2018 lukuja
- 06 Toimitusjohtajan katsaus
- 08 Vastataan digiajan haasteisiin
- 10 Kehitystä, kehitystä, kehitystä
- 12 Tekijänoikeustulot 2018
- 14 Nopeammin, paremmin, korkeammalle
- 16 Gramexin kehittämä Apollo-tilitysjärjestelmä käy kaupaksi maailmalla
- 18 Gramexin korvauskertymät 2014-2018
- 20 Tehokkuutta, tietoturvallisuutta ja avoimuutta
- 22 Viestintää, yhteistyötä ja edunvalvontaa
- 24 Digiajan kasettimaksu: mikä on "fair"?
- 26 Tilinpäätös 1.1. - 31.12.2018
- 28 Tilinpäätöksen liitetiedot

Tekijätiedot. Teksti ja layout: Lauri Kaira. Kannen ja sisäsivujen valokuvateokset: Erkki Mikola. Sisäsivujen valokuvat: Ilmo Laevuo ja Tarja Henriksson (Matti Matikainen); JVG (Niko Karlsson); Mira Luoti (Nana Simelius); Jenni Vartiainen (Nana Simelius); Kaija Koo (Rudi Rok); Mikael Gabriel (Kirsi Tuura). Lisäksi käytössä kuvatoimistokuvia.

A woman's profile is shown in a three-quarter view, looking towards the right. Her head is filled with a dense, green forest scene, including trees and foliage, which is superimposed over her hair and face. The background is a solid, deep purple color. The text "Vuoden 2018 lukuja" is centered over the image in a white, sans-serif font.

Vuoden 2018 lukuja

54 000

Oikeudenhaltija-asiakassopimusta

31 000 +

Musiikkia käyttävää liikepaikkaa

23,5 milj €

Toimintavuonna kerättyjä korvauksia

16,7 %

Efektiiivinen hallintokuluprosentti

1,4 milj

Äänitettä Gramexin äänitetietokannassa

22 milj €

Korvauksia maksettu oikeudenhaltijoille

▶ 10,3 miljoonaa taiteilijoille

▶ 11,7 miljoonaa tuottajille

13 561

Oikeudenhaltijaa sai suoria korvauksia

20 000 +

Lisäksi yli 20 000 suoritusta taiteilijoille
ulkomaisten järjestöjen kautta

Muutosta
edellisvuodesta

+ 1 930 kpl

Ennallaan

- 0,4 milj €

- 0,6 prosenttiyksikköä

+ 0,1 milj

+ 6,5 milj €

+ 3,8 milj €

+ 2,7 milj €

+ 2 284 kpl

+ 8 000 kpl

TOIMITUSJOHTAJAN KATSAUS

Muutosta muutosten ajassa

Vuosi 2018 oli Gramexissa jatkuvan kehityksen vakiinnuttamisen aikaa. Toimintaympäristömme muuttuu niin nopeasti, että tavoitteeksi ei enää riitä päästä johonkin maaliin tai nousta jollekin tasolle. Vaatimuksena on kehittyä kaiken aikaa ja säilyttää joustavuutensa maailman muuttuessa rytmillä ja tavoilla, jossa muutos ehtii jo muuttua ennen kuin alkuperäinen muutos on ehtinyt maaliinsa.

Keskiössä on ollut oikeuksien hallinnointijärjestelmämme Apollo, joka kirittää suoritustamme yhä paremmaksi. Apollo on nostanut uudelle tasolle mahdollisuutemme tehostaa ja nopeuttaa tilityksiä sekä palvella oikeudenhaltijoitamme entistä monipuolisemmin, vastaten nykypäivän vaatimuksia ja tulevaisuuden tarpeita. Tilitysfrekvenssimme tihentäminen on suora seurausta tästä kehityksestä.

Yhteishallintolain ja direktiiviin implementoiminen osaksi toimintaamme vahvistaa osaltaan kykyämme kuvata toimintaamme läpinäkyvästi ja ymmärrettävästi.

Kaikki saavuttamamme kehitys tulee tarpeeseen maailmassa, jossa tekijänoikeudet ovat nousseet keskeisiksi uutisaiheiksi ja niihin kohdistuva päätöksenteko kansainvälisten, harhaanjohtavienkin vaikuttamiskampanjoiden aiheiksi. Kansainvälisen yhteistyön kehittäminen äänitemusiikin oikeudenhaltijoiden hyväksi etenee hitaammin kuin toivoisimme, mutta suunta on oikea ja välttämätön.

ILMO LAEVUO
Toimitusjohtaja

“Niin kauan kuin jengi tykkää ja tulee keikoille, me jatkamme. Se on meidän työemme. Ei normihommissakaan ilmoiteta pomolle, että pidän vuoden tauon, vaikka välillä ei huvittaisikaan.”

JVG:n Jare Brand
Gramexpress 1/2018

Vaikka maailma muuttuu,
musiikin arvo säilyy.

Vastataan digiajan haasteisiin

Vuonna 2018 tehtiin merkittäviä uudistuksia, joista osaa oli valmisteltu vuosia. Lisäksi Gramex ajoi tärkeitä edunvalvontasuorituksia. Suuri osa näistä liittyy musiikin käyttötapojen muutokseen ja maailman digitalisoitumiseen.

Rahat perille tuplavauhdilla. Gramex siirsi tilittämään kerätyt korvaukset osin jopa kaksi kertaa aiempaa nopeammin. Uuden Apollo-asiakaspalvelujärjestelmän ansiosta alkuvuonna 2018 kerättyjä korvauksia pystyttiin tilittämään jo saman vuoden joulukuussa. Kyse on lopullisesta tilityksestä eikä ennakoista. Siirtymävaiheentakia toimintavuonna jaettiin puolentoista vuoden korvaukset.

Ennätystilitys. Gramex jakoi korvauksia ennätyselliset 22 miljoonaa euroa. Tästä 10,3 miljoonaa meni taiteilijoille ja 11,7 miljoonaa tuottajille. Joulukuun tilityksessä jaettiin noin 6,2 miljoonaa euroa alkuvuonna 2018 kerättyjä korvauksia ja sen lisäksi perinteiseen tapaan pääosin vuonna 2017 kerättyjä korvauksia.

Kerättiin 23,5 miljoonaa euroa. Korvauksia kerätään äänitemusiikin käytöstä muun muassa mediassa, tapahtumissa ja taustamusiikkina. Niitä kertyi yhteensä 23,5 miljoonaa euroa (2017 23,9 milj.). Suurimmat korvauserät olivat nämä: radio- ja televisiokäytöstä 8,6 milj., tausta-

musiikki-liiketoiminta-alueelta 9,5 milj., Internet- ja tietoverkkokäytöstä 3,1 milj., yksityisen kopioinnin hyvityksestä 1,3 milj. ja ulkomailta tulleina korvauksina 0,7 milj.

Liki 90 000 asiakkuutta. Tilivuoden lopussa Gramexilla oli 54.118 asiakassopimusta oikeudenhaltijapuolella. Näistä runsas 37 000 on taiteilija-asiakkaina, noin 3 500 tuottaja-asiakkaina ja vajaa 13 000 yhtä aikaa molempia. Lisäksi on vajaa 500 musiikkivideotuottaja-asiakkuutta.

Gramexilla on noin 31 000 musiikin käyttäjäasiakasta. Heitä palvellaan osin suoraan ja osin GT Musiikkiluvat Oy:n kautta.

Uusi verkkokauppa ja kotisivu. Gramex avasi uuden av-tuotteiden verkkokaupan ja uudisti kotisivunsa. Verkkokauppaa varten uudistettiin liki kaikki av-tuotteet.

Avoimuusraportti. Gramex antoi ensimmäisen yhteishallinnointilain mukaisen avoimuusraporttinsa, otti käyttöön toimintaa ja prosessien läpinäkyvyyttä tehostavan taloushallinto-ohjelman ja kehitti viestintää oikeudenhaltija-asiakkaille.

Sähköinen asiakaskirje. Gramex otti käyttöön sähköisen asiakaskirjeen, jolla tiedotetaan asiakkaille muun muassa tilityksistä.

Asiakaspalveluportaali. Gramex jatkoi uuden MyGramex asiakaspalveluportaalin lanseerausta oikeudenhaltija-asiakkaille. Kirjautuneiden käyttäjien määrä kolminkertaistui vuoden aikana.

Arvokuilu ja kopiointihyvitys. Edunvalvonnan painopisteinä olivat alustapalveluihin liittyvä arvokuiluongelma, yksityisen kopioinnin hyvitys sekä luovien alojen yhteisten hallitusohjelmatavoitteiden tekeminen ja luovuttaminen eduskunnan sivistysvaliokunnan jäsenille ja puolueille.

Kulut. Gramexin toiminnan kulut olivat vuonna 2018 3,9 miljoonaa euroa. Se on 16,7 % Gramexin korvauskertymästä. Verrattuna edellisvuoden 17,3 prosenttiin parannusta on 0,6 prosenttiyksikköä.

Tekijänoikeusjärjestöjen välisten kansainvälisten sopimusten mukaisesti Gramexin kulut kohdennetaan vain kotimaasta kerättyihin korvauksiin, joiden hallinnointikulupidätys on tämän vuoksi 17,2 %. Gramexilla oli vuoden lopussa 22 työntekijää.

Gramex auttaa turvaamaan musiikin arvon, kun maailma ja musiikin käyttötavat muuttuvat.

Koska Gramex tahtoo tehdä musiikin käytön helpoksi, sekä verkkokauppa että liki kaikki media- ja AV-tuotteet uudistettiin.

Kehitystä, kehitystä, kehitystä

Kehitystyötä. Gramex tahtoo tehdä musiikin käytön helpoksi. Siksi vuonna 2018 uudistettiin liki kaikki media- ja AV-tuotteet sekä myös Gramexin oma verkkokauppa.

Uudistusta varten Gramex hankki itselleen lisää oikeuksia. Jotta kotimaista musiikkia olisi helpompi käyttää tv-tuotannoissa, Gramex jatkoi valtakirjojen hankkimista äänitetuottajilta. Tämä mahdollistaa suomalaisten tv-tuotantojen laajemman käytön myös Elisa Viihteen ja Netflixin kaltaisissa On Demand-palveluissa.

Musiikkiluvat. Gramexin ja Teoston yhteisen lupakaupan GT Musiikkiluvat Oy:n myyntiorganisaatiota uudistettiin. Sitä vahvistettiin uusilla alue-edustajarekrytoinneilla sekä viestinnän asiantuntijalla. Samalla kehitettiin myynnin suunnittelu- ja seurantamenetelmiä.

Niin sanotun ”vapaa musiikin” käyttö taustamusiikkina jatkoi kasvuaan. Se loi lisähaasteita myynnin kasvulle. Tähän vastatakseen GT Musiikkiluvat teettää tutkimuksia aidon musiikin hyödyistä liiketoiminnalle ja on esitellyt niitä aktiivisesti.

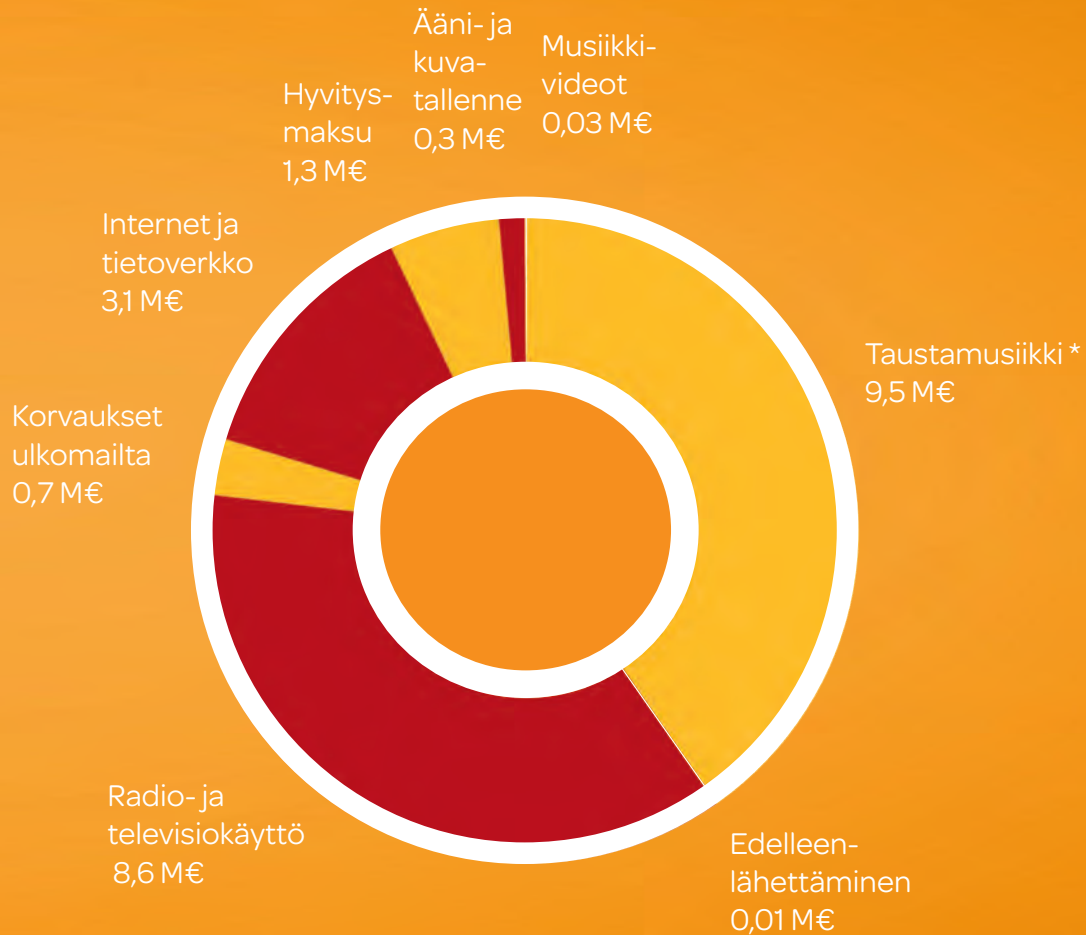
Lisensointituotot. Lisensointituotot toteutuivat kokonaisuudessaan lähes budjetoidun mukaisesti. Korvauksia kerättiin yhteensä 23,5 miljoonaa euroa, kun vuonna 2017 niitä kerättiin 23,9 miljoonaa euroa. Parhaiten menestyivät uudistetut AV-tuotteet. Niiden myynti likimain kaksinkertaistui.

“Musiikki on hengenravintoa,
joka puhdistaa ja voimauttaa.”

Mira Luoti
Gramexpress 1/2018

Tekijänoikeustulot 2018

Tekijänoikeustulot 2018 eri sektoreilta:

Taustamusiikki*	9 469 866 €
Edelleenlähettäminen	9 520 €
Radio- ja televisiokäyttö	8 592 768 €
Korvaukset ulkomailta	672 246 €
Internet ja tietoverkko	3 098 256 €
Hyvitysmaksu	1 327 921 €
Ääni- ja kuvatallenne	315 229 €
Musiikkivideot	27 206 €
.....	.....
Yhteensä	23 513 012 €

* Taustamusiikilla tarkoitetaan tässä koko taustamusiikin liiketoiminta-aluetta, johon sisältyvät sekä esitysettä tallennuskorvaukset.

Vuonna 2018 tehtiin historiaa: maksettiin jo saman vuoden aikana kerättyjä korvauksia sekä tehtiin ennätysellisen suuri tilitys.

Nopeammin, paremmin, korkeammalle

Korvaukset liikkeelle. Vuonna 2018 tehtiin historiallinen uudistus. Gramex pystyi jakamaan samana vuonna kerättyä rahaa. Kyse ei ollut ennakoista, vaan lopullisesta tilityksestä. Tammi-kesäkuussa kerättyjä korvauksia tilitettiin ja maksettiin asiakkaille joulukuussa. Gramex siirtyi näin kolmen päätilityksen vuosiryhtiin. Radio- ja esityskorvauksia maksettiin kesäkuussa ja joulukuussa. Tämän lisäksi maksettiin kopiointikorvauksia syyskuussa.

Ennätystilitys. Gramex jakoi oikeudenhaltijoille yhteensä noin 22 miljoonaa euroa. Summa oli ennätysellisen suuri. Se johtui pitkälti siitä, että nyt jaettiin puolentoista vuoden korvaukset: ensin normaalilla aikataululla vuonna 2017 kerättyjä korvauksia ja lisäksi uudella aikataululla vuonna 2018 kerättyjä korvauksia.

Avoimuutta. Vuoden lopussa julkaistiin ensimmäistä kertaa Gramexin kotisivuilla Yhteishallintolain edellyttämällä tavalla niin sanottuja ”tuntemattomia äänitteitä” (Placeholder-äänitteet) koskevat listaukset keräysvuodelta 2016.

Gramexin järjestelmää myydään. Gramexin yhdessä itävaltalaisen BiConceptsin kanssa kehittämä tilitysjärjestelmä kiinnostaa maailman tekijänoikeusjärjestöjä. Sitä on esitelty useille järjestöille ja joko otettu tai päätetty ottaa käyttöön neljässä muussa järjestössä.

Palveluportaali. MyGramex-portaalin aktiivinen käyttöönotto jatkui vuoden 2018 aikana. Portaalin rekisteröitynyt käyttäjämäärä kolminkertaistui vuoden aikana.

Metadataa. Gramex on osallistunut IFPI:n ja WIM:n koordinoimaan äänitteiden metadatatportaali -projektiin. Gramex on ilmoittanut kiinnostuksensa olla käyttämässä palvelua ensimmäisten järjestöjen joukossa. Gramex on jatkanut sisäistä suunnittelua VRDB2:n käyttöönottoon varautumiseksi.

“Minun ja musiikin
väliin ei voi tulla
mitään.”

Jenni Vartiainen
Gramexpress
3/2018

Gramexin kehittämä Apollo-tilitysjärjestelmä käy kaupaksi maailmalla

Gramexin yhdessä itävaltalaisen yhteistyökumppaninsa kanssa kehittämä tilitys- ja hallinnointijärjestelmä myydään useampaan maahan.

"Lähdimme tekemään tilitysjärjestelmää, mutta se kasvoi matkan varrella kokonaisuvaltaiseksi oikeuksien hallinnointijärjestelmäksi", sanoo Gramexin oikeudenhaltijayksikön johtaja Tuomas Talonpoika.

Talonpojan mukaan Apollo-järjestelmällä hallinnoidaan ja käsitellään muun muassa oikeudenhaltijatietoja ja äänitetietoja sekä suoritetaan tilityslaskennat ja tilitysten maksutukset. "Lisäksi järjestelmän apuvälineiden avulla suoritetaan tarkkaa raportointia sekä oikeudenhaltijoille että myös Gramexille itselleen omiin sisäisiin tarkoituksiin."

"Apollo on täyden palvelun sovellus tekijänoikeusjärjestölle", sanoo johtaja Thomas Gfall BiConceptsista.

"Siinä on oikeudenhaltija- ja kappale tietokannat, tilitysjärjestelmä, kirjanpito, raportointi, artisti- ja tuottajahallinnointi, nettiportaali sekä täydellinen tietojen integrointi", sanoo Gfall.

Täyden palvelun systeemi

Mikä tekee Apollosta erityisen hyvän? Vastaus on, että se on täyden palvelun järjestelmä, joka tehostaa ja automatisoi

korvausten kohdentamisen, maksamisen raportoinnin. Tiedot myös siirtyvät Apollosta suoraan kirjanpitoon.

Apollossa on yhdessä järjestelmässä monta erilaista toimintoa ja ominaisuutta, joka tekee siitä nopean ja käytännöllisen.

"Tällä hetkellä Apollo käsittää kaikki ne toiminnot, joita Gramexin kaltainen ja kokoinen järjestö tarvitsee korvauskertymänsä käsittelemiseksi. Apollo on erityisen kustannustehokas järjestelmä."

Talonpojan mukaan Apollossa on muun muassa täysin uusi automaattinen uudelleenlaskentaominaisuus, kun jokin tilityksiin vaikuttava tieto muuttuu/saadaan uutta tietoa. Siinä on myös kattava ja monipuolinen raportointitoiminto. Lisäksi se sisältää ulkomaan tilityksissä tarvittavat lähes automaattiset toiminnot tiedonvaihtoon ulkomaisten järjestöjen kanssa. Vahvuuksiin kuuluu myös helppo ja nopea käyttö sekä reaaliaikainen yhteys MyGramex-asiakasportaaliin.

Kiinnostaa maailmalla

"Apollo on suunniteltu alusta asti täyttämään nykyaikaisen kollektiivihallinnointijärjestön tarpeet. Se toimii hyvin yhdessä IFPIn järjestelmien kanssa ja integroituu hyvin kaikkiin SCAPRin hankkeisiin kuten SDEG, IPD ja VRDB2", täydentää Gfall.

Apollon kautta Gramexista tuli myös järjestelmäkehittäjä ja jopa kauppias. Apollo on herättänyt vakavaa mielenkiintoa tällä hetkellä noin 10 maassa!

"Meillä on nyt viisi Apollo-asiakasta neljässä maassa, sekä neuvotteluja kahdeksan järjestön kanssa seitsemässä muussa maassa", sanoo Thomas Gfall.

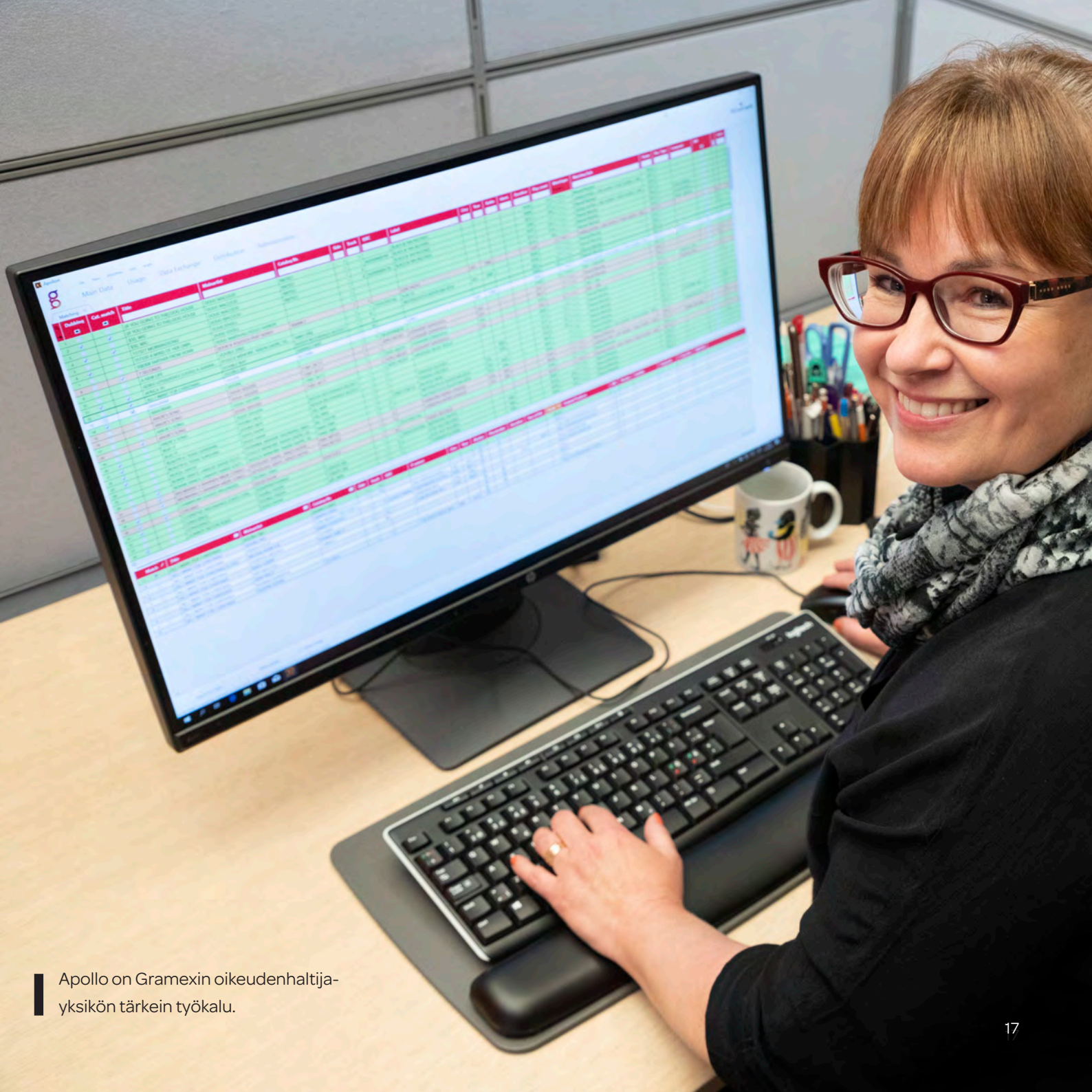
Yhdessä tehty

Talonpojan mukaan Gramex ja itävaltalainen BiConcepts tekivät Apollon yhdessä. Projekti kesti kolmisen vuotta. "Gramex toi hankkeeseen osaamista ja tietotaitoa yleisesti kollektiivihallinnoinnista sekä erityisesti taiteilija- ja tuottaja-asioiden hallinnasta ja työtavoista."

"Kehitysprosessi tehtiin tiiviissä yhteistyössä Gramexin ja BiConceptsin välillä", sanoo Gfall. "BiConcepts toi mukaan vuosien kokemuksensa ohjelmistojen kehittämisestä, suurten tietomäärien hallinnasta ja työskentelystä muiden tekijänoikeusjärjestöjen kanssa."

Kehittäminen jatkuu Gfallin mukaan edelleen. "Odotamme innolla myös IFPIn uutta dataportaalia ja tuleamme integroimaan sen tärkeäksi tietolähteeksi Apollo-käyttäjillemme. Kaikki nämä parannukset tehdään yhteistyössä Gramexin kanssa. Gramex on hyvin avoin, nykyaikainen järjestö, siksi erittäin tärkeä kumppani Apollon jatkuvaan kehittämiseen."

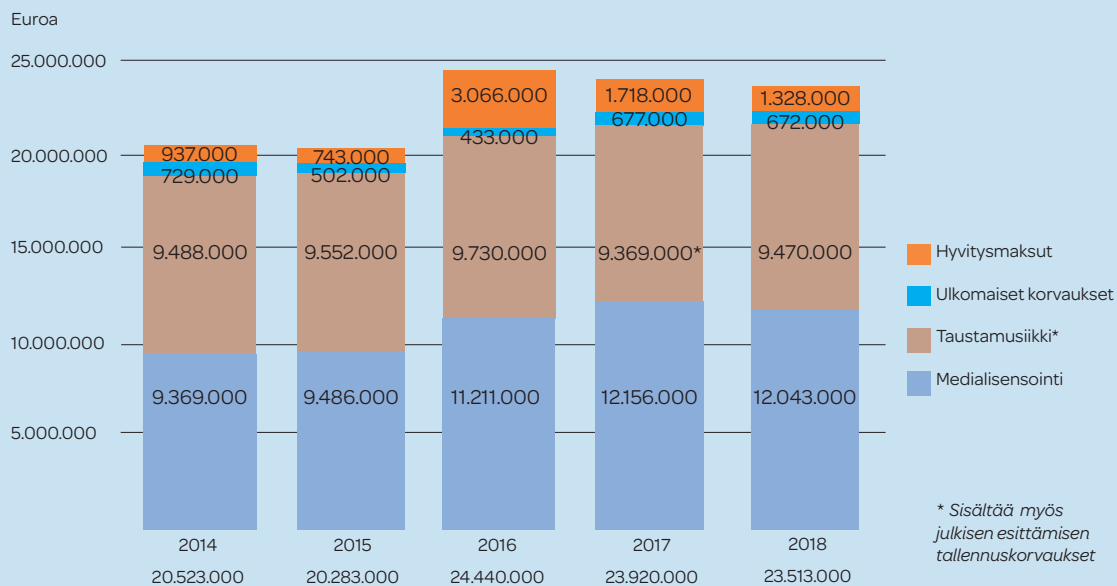

Apollo on Gramexin oikeudenhaltijayksikön tärkein työkalu.

Gramexin korvauskertymät 2014-2018

Gramexin korvaustuotto on vuosien mittaan vaihdellut. Parhaan korvausten keräämisvuoden asemasta kilpailee kaksi vuotta, vuosi 2016 ja 2017. Vuonna 2018 korvauksia kertyi noin 23,5 miljoonaa euroa. Pudotusta edellisvuoteen oli noin 0,4 miljoonaa.

“Tärkeintä on edelleen aitous ja intohimo musiikin tekemiseen. Se ei ole muuttunut mihinkään.”

Kaija Koo
Gramexpress 3/2018

Vuonna 2018 Gramex antoi ensimmäisen yhteishallinnointilain mukaisen avoimuusraportin.

Tehokkuutta, tietoturvallisuutta ja avoimuutta

Uusi taloushallintojärjestelmä. Uusi taloushallintojärjestelmä otettiin käyttöön vuoden alusta. Sen ansiosta taloushallinto pääsi täysin sähköiseen kirjanpitoon ja arkistointiin. Lisäksi järjestelmä auttaa tietojen käsittelyn automatisoinnissa ja tarkemmassa ennustamisessa.

Avoimuusraportti. Vuonna 2018 tehtiin ensimmäinen yhteishallinnointilain mukainen avoimuusraportti.

Verkkokauppa-projekti. IT-yksikön vetämä av- ja mediatuotteiden verkkokauppa-projekti saatiin päätökseen ja verkkokauppa otettiin käyttöön. Verkkokauppaan saatiin sekä vanhat radiotuotteet että uudet AV-tuotteet. Uutta on myös se, että yksittäisten musiikkikappaleiden oikeuskauppa hyödyntää Apollo-tilitysjärjestelmän tietokantaa.

Verkkosivut. IT-yksikkö uudisti yhdessä viestinnän kanssa Gramexin kotisivun. Kotisivu siirrettiin ulkoiselta palveluntarjoajalta Gramexin omaan hallintaan sekä päivitettiin verkkosivujen julkaisualusta, sisältö ja tekniikka.

Muuta. Sijoitustoiminta ei tuottanut vuonna 2018 tuottoja. Tietosuojaa, tietoturvaa ja riskienhallintaa kehitettiin yhdessä eri yksiköiden kanssa.

"Mä tiedän olevani paras suomalainen räppäri ja uskallan sanoa sen ääneen. En mä kelaa, miettiikö muut mun olevan kusipää. Sellainen ei kiinnosta mua."

Mikael Gabriel
Gramexpress 2/2018

Viestintää, yhteistyötä ja edunvalvontaa

Kotisivu uudistettiin. Gramexin kotisivu ja siihen liittyvät verkkokauppa-toiminnot uudistettiin. Uudistus hoidettiin yhdessä ICT-yksikön kanssa Gramexin toimistotyönä.

Yksityisen kopioinnin hyvitys. Gramex onnistui torjumaan yksityisen kopioinnin hyvityksen leikkauksen yhdessä muiden tekijänoikeusjärjestöjen, Lyhty-projektin ja Musiikin edistämissäätiön kanssa. Gramexin edustaja oli kuultavana sivistysvaliokunnassa ja valtiovarainvaliokunnan sivistys- ja tiedejaostossa sekä mukana useissa päättäjätapaamisissa.

Yhteistyötä ja edunvalvontaa. Gramex osallistui luovien alojen hallitusohjelmatavoitteiden tekemiseen ja luovuttamiseen eduskunnan sivistysvaliokunnalle ja oli mukana kampanjoimassa arvokuiluongelman korjaamiseksi. Gramex oli yhteistyökumppanina ja tukijana Emma Gaalassa, RadioGaalassa ja Musiikki & Mediassa sekä osallistui paneelikeskustelun järjestämiseen Suomi Areenassa.

Gramexpressiä ja asiakasviestintää kehitettiin. 48 000 levikillä Gramexpress lukeutuu maan suurimpiin musiikkilehtiin. Lehden sisältöä, ilmoitusmyyntiä ja digiversiota kehitettiin. Kehitettiin oikeudenhaltija-asiakkaisiin kohdistuvaa sähköistä viestintää sekä osallistuttiin mm. AV-tuotteiden verkkokaupan tekemiseen ja avoimuusraportin kehittämiseen.

Digijajan kasettimaksu: mikä on "fair"?

Yksityisen kopioinnin hyvityksestä syntyi eduskunnassa jännitysnäytelmä.

Hallitus esitti hyvityksen leikkaamista nykyisestä 11 miljoonan euron tasosta 9 miljoonaan euroon. Eduskunta kuitenkin torjui leikkauksen, kun kansanedustajat saivat tietää, miten vahingollisia vaikutuksia sillä olisi ollut muun muassa kulttuurin edistävien säätiöiden toiminnalle.

Hyvityksen leikkausta torjuttiin hyvityksen saajien yhteistyöprojektilla, jota veti Tekijänoikeusjärjestö Gramexin edustaja.

Yhteistyötä yli puoluerajojen

Eduskunnan päätös saatiin aikaan usean valiokunnan ja kansanedustajan, puoluerajat ylittävällä yhteistyöllä. Eduskunnan valiokunnissa olivat kuultavana monet tekijänoikeusjärjestöt sekä kulttuurialaa laajalti edustava Luovan työn tekijät ja yrittäjät LYHTY.

Mikko Alatalo (kesk.), Raija Vahasalo (kok.) ja Pia Viitanen (sd.) kokosivat asiasta puoluerajat ylittäneen budjettialoitteen, kun tieto hallituksen leikkausesityksestä saapui.

"Meillä oli vahva usko asian läpi menoon alusta asti. Hyvitysvarat ja niistä maksetut tuet ovat monimuotoiselle ja alueellisesti tavoitettavalle kotimaiselle kulttuurille

olennaisia. Valtion mittakaavassa pienellä investoinnilla saavutetaan suuri tuotto," sanoo Raija Vahasalo Gramexpress-lehdessä.

Avainvaliokunnat mukana

Eduskunnan sivistysvaliokunta nosti yksityisen kopioinnin hyvityksen yhdeksi budjettikäsittelynsä painopistealueeksi.

"Sivistysvaliokunta on jo aiemmin todennut, että jos hyvityksen taso ei ole riittävä on asiaan palattava. Meille oli tärkeää puuttua paitsi hyvityksen suuruuteen myös järjestelmän kehitystarpeisiin," sa-

noo sivistysvaliokunnan puheenjohtajana toiminut Tuomo Puumala (kesk.).

Sivistysvaliokunnasta asia eteni Piia Viitanen (sd.) johtamaan valtiovarainvaliokunnan sivistysjaokseen, joka otti asiaan myönteisen kannan.

"Taiteilijat ja tekijät tarvitsevat toimeentulonsa ja arvostusta työlleen. Kohtuullinen korvaustaso on turvattava. Tämä tukee luovaa taloutta, jota on viisasta edistää ja antaa sille kasvun mahdollisuudet," sanoo Viitanen.

Laillisen yksityisen kopioinnin markkinavaikutukset ovat kasvaneet, koska fyysisten äänitteiden kaupasta on siirrytty tiedostokauppaan.

C-kasettien aikaan äänilevystä pystyi tekemään vain rahisevan nauhoitteen. Nykyisin saa kloonata juuri sen tuotteen, jota myydäänkin: musiikkiteidoston.

Eduskunta vaatii selvitystä

Ratkaiseva päätös tehtiin valtiovarainvaliokunnassa. Se esitti yksimielisesti tason pitämistä ennallaan.

Eduskunta hyväksyi tämän lisäksi myösonnen, että opetus- ja kulttuuriministeriö selvittää hyvitysmaksujärjestelmän uudistamisen vaihtoehdot.

”On tekijöiden kannalta olennaista, että budjettipohjasta järjestelmää päivitetään vastaamaan digitaalisen ajan vaatimuksia kohtuullisesta korvauksesta. Uudelle hallitukselle jää siis tehtävää,” tiivistää valio-

kunnan jäsenenä toiminut kansanedustaja Timo Heinonen (kok.).

Nauhoitteista klooneihin

Yksityinen kopiointi vaikuttaa digiaikana eri tavalla kuin ennen. Tavarakaupasta on siirrytty tiedostokauppaan.

Musiikinkuluttajat eivät enää osta levyjä, vaan oikeuden tallentaa tai striimata pelkkiä musiikkiteidostoja.

Periaatteellinen ero on suuri. Ennen tehtiin c-kasetille rahiseva nauhoite, jonka kuunteluun tarvittiin myös oma laitteen. Nykyisin kopioidaan juuri se sama teidosto, jonka käyttöoikeudet olisivat osittavissakin.

Nauhoitteista on siirrytty tuoteklooneihin. Siksi ilmaiskopioinnin sallivan lain-säädännön markkinavaikutus on ihan eri luokkaa, kuin mitä C-kasettien ja ääni-levyjen aikana osattiin ennustaa. Nyt pitää ratkaista mikä on kohtuullinen hyvityststä.

Mikä on "fair"?

EU-direktiivin mukaan yksityisestä kopioinnista pitää järjestää "fair compensation" eli kohtuullinen hyvitys. Mikä on kohtuukorvaus varsinaisen tuotteen kloonauksesta? Onko se tuotteen hinta,

kloonauksen aiheuttama myyntien menetys vai jokin muu summa?

Suuruusluokasta antaa jonkinlaisen kuvan Taloustutkimuksen puolueeton selvitys. Sen mukaan kopiointi vähensi vuonna 2017 musiikki- ja av-alan striimauspalveluja myyntituloja 32–45 miljoonaa euroa.

Jos hyvityksellä on tarkoitus korvata laillisen kopioinnin aiheuttama haitta, sen pitäisi olla 3-4 kertaa nykyistä suurempi.

Ministeriö esittää korotusta

Kopiointihyvitys on suomalaiselle luovalle alalle elintärkeä. Sitä saavat sekä yksittäiset taiteilijat että alan yritykset. Lisäksi se on merkittävä rahoituslähde kulttuurin edistämistäätiöille, jotka tukevat monimuotoista kulttuuria alueellisesti ympäri Suomen.

Myös kulttuuriministeriö esittää omissa hallitusohjelmataavoitteissaan, että asia pitää korjata. Sen mukaan hyvityksen nykyinen taso ”ei vastaa kopioinnista tekijöille aiheutuvaa haittaa ja myynnin menetystä”.

Sitaatit Gramexpressistä 1/2019

TILINPÄÄTÖS

1.1. - 31.12.2018

TULOSLASKELMA (EUR)

	2018	2017
Tuotot		
Muut tuotot	19 597,90	250 000,00
Tuotot yhteensä	19 597,90	250 000,00
Kulut		
Henkilöstökulut	-1 818 335,29	-1 688 701,96
Poistot	-204 873,61	-191 418,87
Muut kulut	-1 914 683,36	-2 251 494,17
Kulut yhteensä	-3 937 892,26	-4 131 615,00
Hallinnointikulupidätys	3 918 294,36	3 881 615,00
Edistämistoiminta		
Siirto sijoitus- ja rahoitustoiminnasta	-1 762,87	33 719,14
Vanhentuneet korvausvelat	2 019 068,02	1 690 588,63
Muut edistämistoiminnan kulut	-2 072 982,90	-1 757 016,09
Edistämistoiminta yhteensä	-55 677,75	-32 708,32
Katettu ed.toiminnan rahastosta	55 677,75	32 708,32
TUOTTO-/KULUJÄÄMÄ	0,00	0,00
Sijoitus- ja rahoitustoiminta		
Tuotot / Kulut	-117 002,08	1 978 545,74
Siirto korvausten tilitykseen	67 644,24	-1 260 608,62
Siirto myöhemmin päätettäväksi	47 594,97	-684 217,97
Siirto edistämistoiminnan rahastoon	1 762,87	-33 719,14
	0,00	0,00
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	0,00	0,00

TASE (EUR)

	31.12.18	31.12.17		31.12.18	31.12.17
VASTAAVAA			VASTATTAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT			OMA PÄÄOMA		
Aineettomat hyödykkeet			Edistämistoiminnan rahastot		
ATK-järjestelmät	354 715,85	315 873,47	Edistämistoiminnan rahastot	566 527,70	622 205,44
Perusparannukset	34 223,33	48 609,36	Edistämistoim. rahastot yht.	566 527,70	622 205,44
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	388 939,18	364 482,83	OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	566 527,70	622 205,44
Aineelliset hyödykkeet			VIERAS PÄÄOMA		
Koneet ja kalusto	153 290,87	199 275,83	Lyhytaikainen vieras pääoma		
Muut aineelliset hyödykkeet	550,00	550,00	Korvausvelka (Laskutettu, Sijoitustuotto)	20 010 442,86	28 621 560,93
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	153 840,87	199 825,83	Tilitysprosessissa oleva korvausvelka	15 335 955,39	12 138 101,22
Sijoitukset			Ostovelat	59 400,67	88 451,54
Osakkeet ja osuudet	483 100,03	483 100,03	Muut velat	938 091,19	763 166,12
Sijoitussalkut	24 694 013,21	27 243 909,47	Siirtovelat	279 772,30	334 643,52
Kiinteistörahasot	2 127 635,09	2 119 210,34	Lyhytaik. vieras pääoma yht.	36 623 662,41	41 945 923,33
Sijoitukset yhteensä	27 304 748,33	29 846 219,84	VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	36 623 662,41	41 945 923,33
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	27 847 528,38	30 410 528,50	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	37 190 190,11	42 568 128,77
VAIHTUVAT VASTAAVAT					
Pitkäaikaiset saamiset					
Lainasaamiset	1 250 000,00	1 250 000,00			
Pitkäaikaiset saamiset yhteensä	1 250 000,00	1 250 000,00			
Lyhytaikaiset saamiset					
Myyntisaamiset	2 499 249,97	3 362 077,51			
Lyhytaikaiset sijoitukset	501 336,00	149 191,50			
Muut saamiset	20 157,83	14 581,15			
Siirtosaamiset	2 032 139,36	3 405 869,98			
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	5 052 883,16	6 931 720,14			
Rahat ja pankkisaamiset	3 039 778,57	3 975 880,13			
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	9 342 661,73	42 568 128,77			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	37 190 190,11	42 568 128,77			

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

Tilinpäätöksen laadintaperiaatteet:

Tilinpäätös on laadittu valtioneuvoston asetuksen (1753/2015) pieniryhtyksiä koskevien säännösten mukaisesti.

1. Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden arvostus. Käyttöomaisuus on aktivoitu taseeseen välittömään hankintamenuun vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Aineellisten hyödykkeiden suunnitelman mukaiset poistot on laskettu menojäännöspoistoina ja aineettomien oikeuksien poistot tasapoistoina ja menojäännöspoistoina. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu EVL:n mukaisesti.

2. Rahastot. Edistämistoiminnan rahastot ovat muodostuneet vanhentuneista korvausveloista ja sijoitustoiminnan tuottojen rahastoiduista osuuksista. Rahastojen varojen käyttö sekä näiden realisoituneet tuotot kohdistetaan rahaston pääomaan. Siirrot rahastoihin sekä rahastojen käyttö esitetään tilinpäätöksessä omalla rivillään ennen tilikauden ylijäämä-/alijäämääriä.

3. Korvausvelat. Korvausten kertymät ja tilitykset on kirjattu suoraan lyhytaikaisen vieraan pääoman lisäykseksi ja vähennykseksi.

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

Tuloslaskelman tuotot ja kulut sekä rahastosiirrot

	2018	2017
Kokonaistuotot	3 820 890,18	6 110 160,74
Kokonaiskulut	-3 993 570,01	-4 164 323,32
Edistämistoiminnan rahaston käyttö	55 677,75	32 708,32
Sijoitustuottojen siirrot tilityksiin, rahastoihin ja myöhemmin päätettäviin eriin	117 002,08	-1 978 545,74
	0,00	0,00

1. Henkilöstökulut

palkat ja palkkiot	1 547 318,04	1 420 662,35
eläkekulut	240 875,28	236 020,35
muut henkilöstösvukulut	30 141,97	32 019,26
yhteensä	1 818 335,29	1 688 701,96

Henkilöstömäärä keskimäärin

Toimisto	23	23
Yhteensä	23	23

2. Muiden kulujen olennaiset erät:

Vapaaehtoiset henkilösivukulut	95 256,11	81 611,82
Asiantuntija- ja muut ostopalvelut	1 157 952,88	1 367 212,42
Matka- ja autokulut	53 171,89	69 350,54
Tiedotustoiminta	198 883,28	196 371,29
Ict-kulut	125 505,46	93 449,86
Vuokrat	166 660,90	164 940,00
Muut kulut	117 252,84	278 558,24
yhteensä	1 914 683,36	2 251 494,17

3. Erillistoimintojen tuotot ja kulut

3.1 Edistämistoiminta

Muu edistämistoiminta yhteensä	-55 677,75	-32 708,32
Katettu edistämistoiminnan rahastosta	55 677,75	32 708,32
	0,00	0,00

4. Sijoitus- ja rahoitustoiminta

Tuotot/kulut	224 085,18	1 960 274,79
Arvonnousut/alennukset	-341 087,26	18 270,95
Siirto korvausten tilitykseen	67 644,24	-1 260 608,62
Siirto myöhemmin päätettäväksi	47 594,97	-684 217,97
Siirto ed.toiminnan rahastoon	1 762,87	-33 719,14
	0,00	0,00

Tasetta koskevat liitetiedot

5. Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

2018

2017

5.1. Pitkävaikutteiset ATK-menot

Tasapoisto		
Hankintameno 1.1	2 188 900,60	2 065 122,60
lisäys	178 233,00	123 778,00
Hankintamenot 31.12	2 367 133,60	2 188 900,60
Kertyneet poistot	-1 873 027,13	-1 762 419,57
	494 106,47	426 481,03
Poistot 31.12	-139 390,62	-110 607,56
Tasearvo 31.12	354 715,85	315 873,47

5.2. Perusparannukset

Tasapoisto 5 vuotta		
Hankintameno 1.1	149 777,29	122 520,86
lisäys	0,00	27 256,43
Hankintamenot 31.12	149 777,29	149 777,29
Kertyneet poistot	-101 167,93	-86 781,90
	48 609,36	62 995,39
Poistot 31.12	-14 386,03	-14 386,03
Tasearvo 31.12	34 223,33	48 609,36

5.3. Koneet ja kalusto

Menojäännöspoisto 25 %		
Hankintameno 1.1	1 125 827,64	1 064 110,23
lisäys	5 112,00	61 717,41
Hankintamenot 31.12	1 130 939,64	1 125 827,64
Kertyneet poistot	-926 551,81	-860 126,53
	204 387,83	265 701,11
Poistot 31.12	-51 096,96	-66 425,28
Tasearvo 31.12	153 290,87	199 275,83

5.4. Muut aineelliset hyödykkeet

Ei poistoja		
Hankintameno 1.1.	0,00	0,00
lisäys	550,00	550,00
Hankintameno 31.12.	550,00	550,00

5.5 Tilikauden poisto

Kalusto	-51 096,96	-66 425,28
Perusparannukset ja pitkävaikutteiset menot	-153 776,65	-124 993,59
	-204 873,61	-191 418,87

6. Sijoitukset

6.1. Pysyvien vastaavien sijoitukset

Kiinteistöosakkeet	433 100,03	433 100,03
Osuudet omistusyhteisyrityksissä	50 000,00	50 000,00
Osakerahastot	5 592 217,96	4 333 911,22
Korkorahastot	15 156 362,40	21 712 770,25
Joukkovelkakirjalainat	3 945 432,85	1 197 228,00
Kiinteistörahastot	2 127 635,09	2 119 210,34
27 304 748,33	29 846 219,84	

2018

2017

6.2. Lyhytaikaiset sijoitukset

Lyhytaikaiset sijoitukset	501 336,00	149 191,50
	501 336,00	149 191,50

6.3. Sijoitusarvopaperit yhteensä

Jälleenhankintahinta	27 877 999,57	30 727 180,05
Kirjanpitoarvo	27 322 984,30	29 512 311,31
Erotus	555 015,27	1 214 868,74

6.4. Muut omistusyhteisyritykset

GT Musiikkiluvut Oy, Helsinki	Yhtiön omistusosuus 50 %	Yhtiön omistusosuus 50 %
-------------------------------	------------------------------------	------------------------------------

7. Lainasaamiset

Osakaslainasaaminen	1 250 000,00	1 250 000,00
---------------------	--------------	--------------

8. Siirtosaamisten olennaiset erät

Korkosaamiset	19 941,40	29 741,96
Hallinnointikulupidätys	1 955 838,38	2 938 527,80
Muut siirtosaamiset	56 359,58	437 600,22
	2 032 139,36	3 405 869,98

9. Edistämistoiminnan rahastot

Saldo 1.1	622 205,44	654 913,76
Vanhentuneet korvausvelat	2 019 068,02	1 690 588,63
Siirto sijoitustuottohyvitys varauksista	684 217,97	682 990,16
Siirto tilitykseen	-955 585,90	-539 461,94
Siirto sijoitustoiminnan tuotoista	-1 762,86	33 719,14
Lahjoitukset musiikin edistämistoimintaan	-1 726 809,46	-1 783 974,28
Muu käyttö edistämistoimintaan	-74 805,51	-116 570,03
	566 527,70	622 205,44

10. Siirtovelkojen olennaiset erät

Lomapalkkavelka	194 913,16	209 867,00
Muut siirtovelat	84 859,14	124 776,52
	279 772,30	334 643,52

11. Vastuut (liitetietosite 1)

Vuokravastuut		
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	168 839,52	166 660,80
Myöhemmin maksettavat	168 839,52	333 321,60
Yhteensä	337 679,04	499 982,40

Musiikki tekee hyvää.

Gramex ry
Pieni Roobertinkatu 16 A
00120 Helsinki
(09) 4282 7488
www.gramex.fi